

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до семінарських занять та самостійної роботи
з дисципліни «Політична антропологія»
для здобувачів освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 033 Філософія
денної форми навчання

Черкаси
2018

УДК 321.01(07)
М54

Затверджено вченою радою ФГТ
протокол № 3 від 08.10.2018 р.
згідно рішення кафедри
філософських і політичних наук
протокол № 4 від 03.10.2018 р.

Упорядник: Кожем'якіна О.М., к.ф.н., доцент

Рецензент: Даценко В.С., к.ф.н., доцент

М54 **Методичні** рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Політична антропологія» для здобувачів освітнього ступеня «магістр» спеціальності 033 «Філософія» денної форми навчання / [Електронний ресурс] / [Упоряд. О.М. Кожем'якіна]; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т – Черкаси: ЧДТУ, 2018. – 17 с.

У методичних рекомендаціях міститься інформація щодо підготовки до семінарських занять та самостійної роботи з курсу «Політична антропологія». Подано завдання для підготовки студентів за темами семінарських занять, теми доповідей та презентацій, питання та завдання для самостійного вивчення дисципліни, питання для самоперевірки, перелік необхідної літератури.

Для студентів спеціальності 033 «Філософія».

УДК 321.01(07)

Виробничо-практичне
електронне видання
комбінованого використання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до семінарських занять та самостійної роботи
з дисципліни «Політична антропологія»
для здобувачів освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 033 Філософія
денної форми навчання

Упорядник **Кожем'якіна** Оксана Миколаївна

В авторській редакції

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Тематичний план дисципліни.....	5
2. Структура семінарських занять.....	6
3. Питання для самоперевірки.....	15
Рекомендована література.....	16

ВСТУП

Політична антропологія як нова дисципліна вітчизняного філософсько-політологічного дискурсу спрямована на вивчення людини як «політичної тварини» у різноманітних контекстах владних ієрархій, динаміки управлінських практик та тенденцій самоорганізації. Антропологічний зміст політики можна розглядати в контексті її аналізу як явища культури, що взаємодіє з іншими виявами людської духовності й за сутністю постає виявами індивідуальної креативності людського індивіда. Поряд з наукою, філософією та мистецтвом, котрі завжди мали й мають виразне індивідуальне обличчя, з одного боку, та релігією, правом і мораллю – з іншого, що уособлюють колективний досвід, політика посідає проміжне місце, що значно актуалізує антропологічний ракурс аналізу політики.

Метою дисципліни є засвоєння студентами соціобіологічних та культурних основ нерівності та влади, структури влади та еволюції лідерства в традиційних суспільствах, причин виникнення та еволюції державних утворень та усвідомлення ролі політичної антропології для вивчення сучасних процесів модернізації та політичних процесів в посттрадиційних структурах, враховуючи насамперед досвід країн СНД.

Завдання дисципліни:

- ✓ сформулювати розуміння місця і значення політичної антропології в системі політичних наук;
- ✓ дати уявлення про взаємозв'язок політичної антропології з іншими, зокрема політологічними, дисциплінами при аналізі політичних відносин;
- ✓ дати усвідомлення основних сучасних підходів до аналізу предмету політичної антропології;
- ✓ забезпечити здатність правильно використовувати категоріальний апарат політичної антропології; виділяти теоретичні та прикладні, аксіологічні та інструментальні компоненти політичної антропології;
- ✓ дати уявлення про системи владно-управлінських відносин в традиційних суспільствах, а також виявити потенціал політичної антропології у вивченні сучасних політичних процесів індустріальних та постіндустріальних країн.

Предметом дисципліни є закономірності становлення та розвитку механізмів соціального контролю та влади у традиційних суспільствах.

Компетенції, що формуються після опанування дисципліни:

- розуміння основних категорій політичної антропології;
- володіння методами політичної антропології;
- розуміння механізмів становлення та функціонування владних відносин;
- здатність визначати передумови політичного лідерства у традиційних суспільствах;
- здатність аналізувати трансформаційні процеси політичного життя;
- спроможність виявляти механізми сучасної політичної поведінки;
- застосовування отриманих знань в майбутній професійній діяльності.

Навчальним планом передбачається: вивчення дисципліни на освітньо-професійному рівні магістр. Це теоретична підготовка, практична підготовка на семінарських заняттях, індивідуальна самостійна робота студента (СРС) з оформленням результатів у вигляді доповіді, презентації та есе; форма контролю – залік.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

(теми семінарських занять та самостійної роботи)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет політичної антропології	4
2	Тема 2. Історія політичної антропології	2
3	Тема 3. Філософські джерела політичної антропології	2
4	Тема 4. Соціобіологічні основи нерівності та влади	2
5	Тема 5. Влада і лідерство в традиційних соціумах	2
6	Тема 6. Походження та еволюція держави	2
7	Тема 7. Політико-антропологічний дискурс взаємодії політики і моралі	2
8	Тема 8. Політична антропологія і сучасність	2
	Разом:	18

2. СТРУКТУРА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ «ПОЛІТИЧНА АНТРОПОЛОГІЯ»

Семінарське заняття 1.

Тема: Предмет та методи дослідження політичної антропології

План

1. Предмет та об'єкт дослідження політичної антропології.
2. Політична антропологія в системі соціальних та гуманітарних наук.
3. Понятійний та категоріальний апарат політичної антропології.
4. Методологічне підґрунтя політичної антропології.
5. Прикладні можливості політичної антропології.

Завдання до самостійної роботи

- Скласти **глосарій** основних понять теми.
- Підготувати **міні-довіді** на запропоновані питання.
- Дослідити місце політичної антропології в системі політичного та антропологічного знання. Скласти **схему** предметних зв'язків.

Теми доповідей та презентацій

- Політична антропологія як науковий напрямок та навчальна дисципліна.
- Методи політичної антропології.
- Культурна та соціальна антропологія.

Література (основна)

1. Кравець А.Ю. Політична антропологія / Монографія. – Дніпропетровськ, 2012. – 178 с.
2. Крадин Н.Н. Политическая антропология: Учебник. – 2-е изд., исп. и доп. – М.: Логос, 2004. – С. 9-30.
3. Баландые Ж. Политическая антропология. – М.: Научный мир, 2001. – С. 81-99.
4. Куббель Л.Е. Очерки потестарно-политической этнографии. – М.: Изд-во «Наука», 1988. – С. 7-41.
5. Антропология власти. Хрестоматия по политической антропологии: В 2 т. / Сост. И отв. Ред. Бочаров В.В. Т.1. Власть в антропологическом дискурсе. – СПб.: Изд-во СПб. Университет, 2006. – С. 11-166.

Література (додаткова)

1. Мосс М. Общества. Обмен. Личность. Труды по социальной антропологии / Пер. с фр. А.Б. Гофмана. – М., 1996. – 360 с.
2. Потестарность: генезис и эволюция / Отв. ред. В.А. Попов. – СПб., 1997. 214 с.
3. Рэдклифф-Браун А. Метод в социальной антропологии. – М.: Канон-

пресс, 2001. - 416 с.

4. Феллер В. Введение в историческую антропологию. Опыт решения логической проблемы философии истории. – М.: КНОРУС, 2005. – 672 с.

5. Эванс-Причард Э. История антропологической мысли. Пер. с англ. – М.: Восточная литература, 2003. – 358 с.

Семінарське заняття 2.

Тема: Історія політичної антропології

План

1. Витоки політичної антропології.
2. Британський функціоналізм.
3. Французький структуралізм.
4. Американський неоеволюціонізм.
5. Теорії політогенезу.
6. Потестарно-політична етнографія.

Завдання до самостійної роботи

- Підготувати **міні-доповіді** на запропоновані питання.
- Розробити **графічну схему** «Історія політичної антропології».
- Підготувати **есе** на тему: «Колоніальна експансія та розвиток етнографічних досліджень».

Теми доповідей та презентацій

- Політична антропология Ж. Баландые.
- Потестарно-політична етнографія.
- Джерела політичної антропології.

Література (основна)

1. Кравець А.Ю. Політична антропология / Монографія. – Дніпропетровськ, 2012. – 178 с.
2. Крадин Н.Н. Политическая антропология: Учебник. – 2-е изд., исп. и доп. – М.: Логос, 2004. - С. 9-30.
3. Баландые Ж. Политическая антропология. – М.: Научный мир, 2001. – С. 81-99.
4. Куббель Л.Е. Очерки потестарно-политической этнографии. – М.: Изд-во «Наука», 1988. – С. 7-41.
5. Антропология власти. Хрестоматия по политической антропологии: В 2 т. / Сост. И отв. Ред. Бочаров В.В. Т.1. Власть в антропологическом дискурсе. – СПб.: Изд-во СПб. Университет, 2006. – С. 11-166.

Література (додаткова)

1. Мосс М. Общества. Обмен. Личность. Труды по социальной антропологии / Пер. с фр. А.Б. Гофмана. – М., 1996. – 360 с.

2. Потестарность: генезис и эволюция. / Отв. ред. В.А. Попов. – СПб., 1997. – 214 с.
3. Рэдклифф-Браун А. Метод в социальной антропологии. – М.: Канон-пресс, 2001. – 416 с.
4. Феллер В. Введение в историческую антропологию. Опыт решения логической проблемы философии истории. – М.: КНОРУС, 2005. – 672 с.
5. Эванс-Причард Э. История антропологической мысли. Пер. с англ. – М.: Восточная литература, 2003. – 358 с.

Семінарське заняття 3 **Тема: Філософські джерела політичної антропології**

План

1. Поняття влади у філософії Сократа, Платона, Аристотеля.
2. Лідерство, політика, мораль у творчості Н. Макіавеллі. «Дух законів» Ш. Монтеск'є. Теорія суспільного договору (Т. Гоббс, Дж. Локк, Ж.-Ж. Руссо).
3. Ідеї громадянської суспільства та правової держави у філософії І. Канта та Г. Гегеля.

Завдання до самостійної роботи

- Підготувати **міні-довідки** на запропоновані питання.
- Підготувати **тест** «Хто є хто?»

Теми доповідей та презентацій

- Людина та влада у класичних та некласичних інтерпретаціях (Ф. Ніцше, З. Фрейд, Х. Арндт, М. Фуко та ін.).
- Філософія громадянського суспільства.
- Марксистські інтерпретації політичної антропології.
- Теорія суспільного договору

Література (основна)

1. Кравець А.Ю. Політична антропология / Монографія. – Дніпропетровськ, 2012. – 178 с.
2. Крадин Н.Н. Политическая антропология: Учебник. – 2-е изд., исп. и доп. – М.: Логос, 2004. – С. 9-30.
3. Баландые Ж. Политическая антропология. – М.: Научный мир, 2001. – С. 81-99.
4. Куббель Л.Е. Очерки потестарно-политической этнографии. – М.: Изд-во «Наука», 1988. – С. 7-41.
5. Антропология власти. Хрестоматия по политической антропологии: В 2 т. / Сост. И отв. Ред. Бочаров В.В. Т.1. Власть в антропологическом дискурсе. – СПб.: Изд-во СПб. Университет, 2006. – С. 11-166.

Література (додаткова)

1. Мосс М. Общества. Обмен. Личность. Труды по социальной антропологии / Пер. с фр. А.Б. Гофмана. – М., 1996. – 360 с.
2. Потестарность: генезис и эволюция. / Отв. ред. В.А. Попов. – СПб., 1997. 214 с.
3. Рэдклифф-Браун А. Метод в социальной антропологии. – М.: Канон-пресс, 2001. – 416 с.
4. Феллер В. Введение в историческую антропологию. Опыт решения логической проблемы философии истории. – М.: КНОРУС, 2005. – 672 с.
5. Эванс-Причард Э. История антропологической мысли. Пер. с англ. М.: Восточная литература, 2003. – 358 с.

Семінарське заняття 4.

Тема: Соціобіологічні основи нерівності та влади

План

1. Територіальна поведінка як підстава нерівності та влади. Маркування певної частини простору.
2. Статева нерівність.
3. Вікова нерівність. Категорія "ейджизм".

Завдання до самостійної роботи

- Підготувати **міні-доповіді** на запропоновані питання.
- Підготувати **есе** на тему «Природні джерела нерівності»

Теми доповідей та презентацій

- Соціобіологія та етологія.
- Теорія агресивності К. Лоренца.
- Агресія та альтруїзм.
- Етнопсихологічна природа протиставлення великих соціальних груп.
- Архаїчні культури та сучасна цивілізація.
- Американський та вітчизняний досвід ейджизму.

Література (основна)

1. Баландье Ж. Политическая антропология. – М.: Научный мир, 2001. – С. 81-99.
2. Крадин Н.Н. Политическая антропология: Учебник. – 2-е изд., исп. и доп. – М.: Логос, 2004. с. 100-120.
3. Кравець А.Ю. Політична антропология / Монографія. – Дніпропетровськ, 2012. – 178 с.

Література (додаткова)

1. Ван Геннеп А. Обряды перехода. Систематическое изучение обрядов. -

М.: Восточная литература, 1999. - 198 с.

2. Белик А. А. (сост.). Личность, культура, этнос. Современная психологическая антропология. Пер. с англ. – М.: Смысл, 2001. – 555 с.

3. Мёрдок Дж. П. Социальная структура. Пер. с англ. – М.: О.Г.И., 2003. – 608 с.

4. Сорокин П. Человек, цивилизация, общество. – М.: Прогресс, 1992. – 543 с.

5. Фисун А.А. Демократия, неопатримониализм и глобальные трансформации: Монография. – Харьков: Константа, 2006. – 352 с.

6. Фрезер Дж. Дж. Золотая ветвь: исследование магии и религии / Пер. с англ. М.К. Рыклина. – М.: «Изд. АСТ», 2003. – 781 с.

Семінарське заняття 5

Тема: Влада і лідерство в традиційних соціумах

План

1. Співвідношення понять "влада" та "лідерство".
2. Механізми влади у традиційних суспільствах.
3. Організаційно-управлінські функції влади.
4. Символіка влади.

Завдання до самостійної роботи

- Підготувати **міні-довіді** на запропоновані питання.
- Підготувати **гру-тренінг** «Функції влади у традиційному та модерному соціумах».
- Розробити **графічну схему** «Типологія влади та лідерства».

Теми доповідей та презентацій

- Суспільства традиційного панування.
- Сакральні функції влади.
- Практики ініціації.
- Атрибутика правителя (корона, скипетр, держава, герб).
- Сучасні атавізми символізації владних відносин.
- Природа політичного лідерства

Література (основна)

1. Кравець А.Ю. Політична антропология / Монография. – Дніпропетровськ, 2012. – 178 с.

2. Крадин Н.Н. Политическая антропология: Учебник. – 2-е изд., исп. и доп. – М.: Логос, 2004. - С. 9-30.

3. Баландые Ж. Политическая антропология. – М.: Научный мир, 2001. – С. 81-99.

4. Куббель Л.Е. Очерки потестарно-политической этнографии. – М.: Изд-

во «Наука», 1988. – С. 7-41.

5. Антропология власти. Хрестоматия по политической антропологии: В 2 т. / Сост. И отв. Ред. Бочаров В.В. Т.1. Власть в антропологическом дискурсе. – СПб.: Изд-во СПб. Университет, 2006. – С. 11-166.

Література (додаткова)

1. Мосс М. Общества. Обмен. Личность. Труды по социальной антропологии / Пер. с фр. А.Б. Гофмана. – М., 1996. – 360 с.

2. Потестарность: генезис и эволюция. / Отв. ред. В.А. Попов. – СПб., 1997. – 214 с.

3. Рэдклифф-Браун А. Метод в социальной антропологии. – М.: Канон-пресс, 2001. – 416 с.

4. Феллер В. Введение в историческую антропологию. Опыт решения логической проблемы философии истории. – М.: КНОРУС, 2005. – 672 с.

5. Эванс-Причард Э. История антропологической мысли. Пер. с англ. – М.: Восточная литература, 2003. – 358 с.

Семінарське заняття 6

Тема: Походження та еволюція держави

План

1. Теорії виникнення держави.
2. Сутність та основні ознаки держави.
3. Умови виникнення первинних та вторинних держав. Шляхи еволюції державних утворень.
4. Ієрархічні та неієрархічні суспільства. Альтернативи державним утворенням.

Завдання до самостійної роботи

- Підготувати **міні-довіді** на запропоновані питання.
- Розробити **графічну схему** «Теорії походження держави».

Теми доповідей та презентацій

- Роль еліти у формуванні держави
- Альтернативи держави
- Еволюція уявлень про державу
- Причини генези держави

Література (основна)

1. Кравець А.Ю. Політична антропология / Монографія. – Дніпропетровськ, 2012. – 178 с.

2. Крадин Н.Н. Политическая антропология: Учебник. – 2-е изд., исп. и доп. – М.: Логос, 2004. - С. 9-30.

3. Баландые Ж. Политическая антропология. – М.: Научный мир, 2001. –

С. 81-99.

4. Куббель Л.Е. Очерки потестарно-политической этнографии. – М.: Изд-во «Наука», 1988. – С. 7-41.

5. Антропология власти. Хрестоматия по политической антропологии: В 2 т. / Сост. И отв. Ред. Бочаров В.В. Т.1. Власть в антропологическом дискурсе. – СПб.: Изд-во СПб. Университет, 2006. – С. 11-166.

Література (додаткова)

1. Мосс М. Общества. Обмен. Личность. Труды по социальной антропологии / Пер. с фр. А.Б. Гофмана. – М., 1996. – 360 с.

2. Потестарность: генезис и эволюция. / Отв. ред. В.А. Попов. – СПб., 1997. 214 с.

3. Рэдклифф-Браун А. Метод в социальной антропологии. – М.: Канон-пресс, 2001. – 416 с.

4. Феллер В. Введение в историческую антропологию. Опыт решения логической проблемы философии истории. – М.: КНОРУС, 2005. – 672 с.

5. Эванс-Причард Э. История антропологической мысли. Пер. с англ. – М.: Восточная литература, 2003. – 358 с.

Семінарське заняття 7.

Тема: Політико-антропологічний дискурс взаємодії політики і моралі

План

1. Філософські джерела становлення проблеми співвідношення політики і моралі.

2. Основні підходи до дилеми співвідношення моралі та політики.

3. Роль моральних норм у регулюванні політичної діяльності. Політика та чесність у вимірі політичної антропології.

4. Проблема співвідношення політики та моралі у політичній філософії Ханни Арендт.

Завдання до самостійної роботи

- Підготувати **міні-довіді** на запропоновані питання.
- Підготувати **есе** на тему «Ціннісний вимір політики».
- Підготуватись до **дискусії** «Мораль в політиці».

Теми доповідей та презентацій

• Проблема співвідношення політики та моралі у політичній філософії Х. Арендт.

- Альтруїзм та солідарність у розвитку давніх суспільств.
- Уявлення соціальної справедливості.
- Моральний вимір контролю та нагляду.

Література (основна)

1. Андрущенко В.П. Філософія політики. – К.: Знання України. – 2003. – 400 с.
2. Крадин Н.Н. Политическая антропология: Учебник. – 2-е изд., исп. и доп. – М.: Логос, 2004.
3. Вебер Макс. Покликання до політики / Макс Вебер. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика. — К.: Основи, 1998. – С. 173-191.

Література (додаткова)

1. Маликова Ю.О. Проблема соотношения политики и морали в философии Ханны Арендт // Полис, 2003. – № 5. – С. 98-109.
2. Арендт Х. Истоки тоталитаризма. – М.: Центрком, 1996. – 672 с.
3. Межуев В.М. Насилие и свобода в политическом контексте // Полис, 2004. – № 3. – С. 104-113.
4. Хабермас Ю. Моральное сознание и коммуникативное действие. – М., 2001.
5. Соловей А.М. Ханна Арендт про співвідношення політики і моралі // Науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету. – Вип. 11. – 2013. – С. 6-14.
6. Кокорська О. І., Кокорський В.Ф. Політична культура: теоретико-методологічні проблеми // Політична культура. Теорія, проблеми, перспективи. – К.: Парапан, 2004. – С. 7- 19.

Семінарське заняття 8

Тема: Політична антропологія і сучасність

План

1. Значення політичної антропології для розуміння сучасних політичних процесів.
2. Модернізаційні процеси на сучасному етапі.
3. Традиційний тип панування. Традиційні правителі ХХ - поч. ХХІ ст.
4. Громадянський та етнічний націоналізм. Феномен пострадянського націоналізму.
5. Корупція, хабарництво та протекціонізм. Механізми архаїчних принципів престижної економіки та сучасність.

Завдання до самостійної роботи

- Підготувати **міні-довіді** на запропоновані питання.
- Підготувати **гру-тренінг** «Програма виходу країни з кризи: політико-антропологічний погляд».

Теми доповідей та презентацій

- Цінності західної цивілізації та традиційні суспільства.

- Потестарна культура пострадянських держав.
- Поняття «політичної олігархії» та «політичного клану» у сучасній Україні.
- Політична трансформація постколоніального світу

Література (основна)

1. Кравець А.Ю. Політична антропологія / Монографія. – Дніпропетровськ, 2012. – 178 с.
2. Крадин Н.Н. Политическая антропология: Учебник. – 2-е изд., исп. и доп. – М.: Логос, 2004. – С. 9-30.
3. Баландые Ж. Политическая антропология. – М.: Научный мир, 2001. – С. 81-99.
4. Куббель Л.Е. Очерки потестарно-политической этнографии. – М.: Изд-во «Наука», 1988. – С. 7-41.
5. Антропология власти. Хрестоматия по политической антропологии: В 2 т. / Сост. И отв. Ред. Бочаров В.В. Т.1. Власть в антропологическом дискурсе. – СПб.: Изд-во СПб. Университет, 2006. – С. 11-166.

Література (додаткова)

1. Мосс М. Общества. Обмен. Личность. Труды по социальной антропологии / Пер. с фр. А.Б. Гофмана. – М., 1996. – 360 с.
2. Потестарность: генезис и эволюция. / Отв. ред. В.А. Попов. – СПб., 1997. – 214 с.
3. Рэдклифф-Браун А. Метод в социальной антропологии. – М.: Канон-пресс, 2001. – 416 с.
4. Феллер В. Введение в историческую антропологию. Опыт решения логической проблемы философии истории. – М.: КНОРУС, 2005. – 672 с.
5. Эванс-Причард Э. История антропологической мысли. – Пер. с англ. М.: Восточная литература, 2003. – 358 с.
6. Кожемякіна О.М. Концептуалізація легітимативної функції політичної довіри в сучасному гуманітарному дискурсі // Докса. – 2016. – Вип. 2. – С. 59-71.

3. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Специфіка політичної антропології як науки та навчальної дисципліни.
2. Проблема визначення предмету політичної антропології.
3. Філософські джерела становлення проблематики політичної антропології
4. Місце політичної антропології в системі інших наук.
5. Методи політичної антропології.
6. Історія політичної антропології. Американський неоеволюціонізм (Л. Уайт, Дж. Стюард та ін..)
7. Історія становлення політичної антропології. Британський функціоналізм (Б. Маліновський, Е. Еванс-Причард та ін..).
8. Відкриття політичної антропології Ж. Баландьє.
9. Прикладні можливості політичної антропології.
10. Влада як політичний феномен.
11. Поняття влади та панування у традиційних суспільствах.
12. Співіснування легального та легітимного в традиційному та сучасному суспільствах.
13. Типологія легітимного панування (М. Вебер, Д. Істон, Ю. Габермас, Д. Хелд)
14. Сучасні теорії еліти.
15. Соціобіологічні основи нерівності та влади
16. Расово-антропологічні характеристики політичного розвитку
17. Вождизм: сутність та типологія
18. Лідерство в первісному суспільстві
19. Антропологія держави. Теорії виникнення держави
20. Філософські джерела становлення проблеми співвідношення політики і моралі
21. Основні підходи до дилеми співвідношення моралі та політики
22. Роль моральних норм у регулюванні політичної діяльності. Політика та чесність у вимірі політичної антропології
23. Проблема співвідношення політики та моралі у політичній філософії Ханни Арендт
24. Роль символів та ритуалів в організації владних відносин
25. Взаємозв'язок влади з часом, віком та тендером
26. Сакралізація влади: історія та сучасність
27. Економічні аспекти політичної антропології
28. Політична антропологія і сучасність
29. Проблеми трансформації політичних культур та модернізації постколоніальних суспільств.
30. Традиційна політична культура у сучасних та архаїчних суспільствах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Кравець А.Ю. Політична антропологія / Монографія. – Дніпропетровськ, 2012. – 178 с.
2. Баландьє Ж. Політична антропологія [Текст] / Ж. Баландьє. – К.: Альтпрес, 2002. – 252 с.
3. Крадин Н.Н. Политическая антропология. – М.: Логос, 2004. – 272 с.
4. Бочаров В.В. Политическая антропология // Антропология власти: хрестоматия по политической антропологии: в 2 т. Т. 1. – СПб., 2006. – С. 14-48.
5. Марков Б.В. Политическая антропология. Учебник для вузов. – СПб: Питер, 2017. – 496 с.
6. Андрущенко В.П. Філософія політики. – К.: Знання України. – 2003. – 400 с.
7. Куббель Л.Е. Очерки потестарно-политической этнографии. – М.: Наука, 1988. – 171 с.
8. Ильин В. В., Бадовский Д. В. Политическая антропология. – М.: МГУ, 1995. – 254 с.

ДОДАТКОВА

1. Вундт В. Психология народов. – М.;СПб.: Эксмо; Terra Fantastica, 2002. – 864с.
2. Лебон Г. Психология народов и масс. — СПб.: Макет, 2005.
3. Лурье С.В. Психологическая антропология: история, современное состояние, перспективы: Учебное пособие для вузов. – М., 2008. – 624 с.
4. Орлова Э.А. Культурная (социальная) антропология: Учебное пособие для вузов. – М.: Академ. Проект. – 2014. – 480 с.
5. Паркинсон С.Н. Закон Паркинсона; Закон и пороки; Свояки и чужаки. – М.: ТЕРРА, 2007. – 542 с.
6. Рэдклифф-Браун А. Р. Метод в социальной антропологии. – М.: Канон-пресс, 2001. – 416 с.
7. Рогинский Я.Я. Проблемы антропогенеза. – М.: Наука, 2010. – 225 с.
8. Сузнель де А. Символіка людського тіла: Пер. з фр. – К.: Знання-Прес, 2003. – 566 с.
9. Хомутов А.Е. Антропология. – Ростов н/Д: «Феникс», изд. 2-е, 2013. – 384 с.
10. Шаронов В.В. Основы социальной антропологии: Учебник. – СПб.: Изд-во «Лань», 2010. – 192 с.
11. Щокін Г.В., Попович М.В., Кармазіна М.С., Коломінський Н.Л. Україна на зламі тисячоліть: історичний еккурс, проблеми, тенденції та перспективи. – К.: МАУП, 2010. – 384с.

12. Эванс-Причард Э. История антропологической мысли. – М.: Вост. Литература, 2009. – 358 с.